

EL CATALÀ A L'ESCOLA: UNA AVALUACIÓ DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DELS ESCOLARS

Sessió a càrrec de Joaquim Arnau i Querol (març de 1985)

Després de tres anys d'incorporació legal del català a l'escola (1978), el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya va fer un estudi sobre el coneixement del català i del castellà dels nens que al curs 1981-82 feien 4t. d'E.G.B., atès que era la primera promoció escolar que va començar 1r. d'E.G.B. amb el nou decret.

Combinant les variables *model d'escola* (catalanització màxima, mitjana i mínima) i *zona lingüística* (comarques amb menys de 60% de catalano-parlants, comarques entre el 60 i el 80% i comarques de més del 80%), es va fer una tria aleatòria de 41 escoles i 1539 alumnes de tot Catalunya, als quals se'ls va passar un qüestionari sociolingüístic i proves de competència oral i escrita en les dues llengües.

Els resultats més evidents d'aquest treball foren els següents:

- 1) Hi ha variabilitat alta en els resultats en català i molt baixa en els resultats en castellà.
- 2) El model d'escola (presència del català en el currículum) és un dels factors més importants en explicar els resultats en català i molt poc important, en canvi, en els resultats en castellà. Donada la presència ambiental, aquesta llengua s'aprèn independentment de la intensitat amb la qual està present en el currículum cosa que no passa amb el català el qual com més presència té en el currículum, millors són els resultats.
- 3) Els resultats de la prova d'expressió oral en la segona llengua dels escolars (català o castellà) feta a una submostra de nens que han seguit en proporció semblant els tres models d'escola, són força evidents: mentre un 90% de catalanoparlants tenen una bona expressió oral en castellà, no arriba al 30% el nombre de castellanoparlants que tenen una capacitat comunicativa bona en català.
- 4) El nivell de català assolit pels castellanoparlants que van a escoles de catalanització màxima és significativament inferior al del castellà que tenen els catalanoparlants de la submostra.

Es confirma, per tant, que els resultats escolars són molt dependents de la presència ambiental de les llengües i que una proporció paritària d'aquestes en el currículum no en garanteix un domini semblant per part dels castellanoparlants (és clarament inferior el català). Es preveu que per a la fi d'EGB els castellanoparlants no assoliran un domini adequat del català si no van a escoles de catalanització màxima.

DISCUSSIÓ

Al llarg de la discussió se subratlla la importància de l'estudi exposat pel ponent i s'aportaren dades que confirmaven les principals conclusions d'aquesta avaluació. Les diferents intervencions van posar èmfasi especialment en les constatacions 3 (la gran diferència en l'expressió oral en la segona llengua que hi ha entre els alumnes catalanoparlants i castellanoparlants) i 4 (la notable diferència que hi ha en el domini del català entre els alumnes castellanoparlants segons el caràcter de l'escola). En definitiva, totes les intervencions coincidiren en la necessitat de generalitzar la catalanització primerenca a les escoles.